

En resa till den gröna ön

Så äntligen i november 2005 bar det av till Irland. Theo den Braver representerade Keenan från Sverige och var vår utmärkte reseledare från början till slut. Vi åkte direkt från flygplatsen till den första gården. Solen sken och vi tyckte att den gröna ön hade oförtjänt dåligt rykte vädermässigt...

Vi var där i tre och en halv mycket intensiva, intressanta dagar med fem gårdsbesök, livdjursauktion, Keenafabrik, föreläsning av en lammjournalist, snabbshopping i Kilkenny och självklart irländsk musik på kvällen. Drygt 200 bilder och 7 sidor anteckningar tar för stor plats i Fårskötsel men jag försöker mig på en sammanfattning av resan. Så småningom kommer förhoppningsvis hela resan med många bilder på Lammproducenternas hemsida.

Att bli transporterad omkring i buss kan verkligen rekommenderas om ni åker till Irland. Vägarna är smala, krokiga och verkar ganska dåligt skyltade. Höga täta häckar är vanligt på båda sidor om vägen men i bussen såg man över dem vilket vi var glada för eftersom landskapet är otroligt vackert. Det är verkligen grönt och Irländarna är verkligen rödhåriga!

I hög hastighet blir lammerna som bomullstussar.

Det som gör Irland så grönt är det varma fuktiga klimatet. Det var lätt att bli avundsjuk på deras vallar och beten men när vi sedan på gård efter gård fick höra deras behandlingsstrategier mot alla sjukdomar och parasiter så var det lätt att hålla sig för skratt. I huset på bilden lammade 1 200 tackor på spaltgolv i mars.

Direkt när de har lammade klart så tar de ut dem i en lammbox (syns till höger på bilden) där de får stå ett dygn och sedan ut på bete. Fyra personer sköter lammningen med 2000 tackor. De har bevakning 24 tim per dygn. De har 180 vanliga lammningsboxar och 30 st som de använder till adoptioner. Betäckningen

skedde naturligt med 3 baggar per 100 tackor; varav två var äldre baggar och en ungbagge.

Till vänster syns en blandning av den koncentrerade mixen som bestod av 45 % vete, 25 % majs, 15 % soja och 15 % melass. Detta blandades med hö i Keenanvagnen och fodrades snabbt och rationellt till de många tusen lammen.

Glenho & Baileys är en av de absolut bästa avelsbesättningsarna. Sedan 1997 har besättningen vunnit utmärkelsen "Bästa livdjursbesättning på engelska öarna för rasen Suffolk". I år sålde de en avelsbagge till Skottland som blev en av de bäst betalda genom tiderna – för 450 000 kr! Tackorna på bilden är "skräpet som inte har blivit sålt". De har 150 Suffolktackor och 25 Texeltackor. När lammen föds har alla tackor övervakning. Det är endast Pat (managern) och en annan herde som får göra detta jobb. En del tackor klarar sig bra men många fick hjälp. 5-6 % fick de göra kejsarsnitt på och dem utförde Pat själv eftersom han inte ansåg veterinären vara kompetent nog. Den första månaden får lammen inget kraftfoder eftersom Pat anser att mjölk ger starka ben och de djuren han har växer så enormt ändå så det skulle bli för snabb tillväxt med extra foder.

Ile de France är lik Dorset – lätt att komma i brunst, fertil och har ytterligare en fördel, att den inte sätter fett så lätt. Dessa såg vi på William Hutchinsons gård. Han är den enda på Irland som registrerar avelsdjur av rasen Ile de France. William har den näst bästa besättningen med Texeltackor på Irland. De är med i ett avelsprogram där de startade på 100 och är nu uppe på 154 i index. I aveln ingår också scrapieresistens och nu är 11 % av besättningen resistent. Han använder artificiell insemination med laproskopi vilket kostar ca 200 kr per tacka.

På Irland är det vanligare med fasta hanteringsanläggningar. Denna var suverän med gång för fotbad längst till vänster, våg och tackvändare med trevägssortering i mitten och en snabbsorteringsgång till höger för de djuren som inte behövde hanteras. Innan djuren kom in i karusellen så hade han två större avdelningar där de hade spaltgolv = rena klövar i hanteringen. Där kunde de även utfodras om de behövde stå ett tag.

William visade sin otroligt smidiga tackvändare som var en del av vägen!

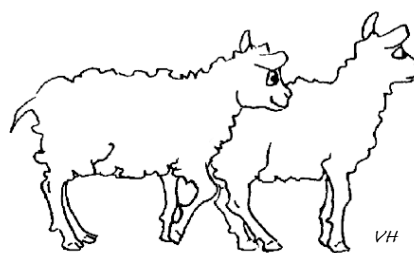
En värmande fika i Williams kök gjorde gott för det visade sig att vädret på Irland var rätt ruskigt trots allt.

Livdjursauktionen motsvarade alla mina förväntningar; det var omöjligt att höra vad auktionisten sade, systemet var ganska avancerat så man behövde vara lite insatt för att kunna handla, männen bar keps och gummistövlar och allt gick med en faslig fart. Djuren blandades i olika grupper och det var inte svårt att förstå hur smitta kunde spridas snabbt. Livdjursauktionerna höll på att försvinna helt och med detta hade ett nytt problem uppstått: den naturliga mötesplatsen för ensamma lantbrukare. De försökte hitta på nya mötesplatser för folk att träffas naturligt på men det var inte helt enkelt.

Besöket på Keenanfabriken var spännande. Den rödskägige mannen visar dokument som är individuella för varje fullfordervagn. Kunderna har ofta speciella önskemål så varje Keenanblandare görs på beställning för kunden. Det var synnerligen gedigna maskiner som alla verkade nöjda med. Samtliga gårdar vi besökte hade förstås en och det som de gemensamt sade var att utfodringen var smidigare och snabbare nu med lugnare djur. Sedan gällde det att lära sig foderblandningar och tekniken.

VH

CRYSTALYX CRYSTALYX GER ETT OPTIMALT UTNYTTJANDE AV GROVFODRET

Crystalyx är ett sortiment av koncentrerade näringstillskott för idisslare - Ett smakligt tillskott, som förbättrar utnyttjandet av bete och grovfoder.

För besked om närmaste återförsäljare kontakta grossisten Spannex
Tel: 0521 26 20 50

Teknosan
VITALT FÖR DJUREN

Här är en liten sektion av ett foderbord som Jim Powers har konstruerat. Detta har spridit sig på Irland och är mer och mer använt till fullfoder. Det är lamsäkert och fungerar tydligen mycket bra.

Som skydd för dåligt väder fanns det luckor som de lyfte, sedan körde de längs långsidan av huset och fodrade med Kenanvagnen.

Fridfullt betande tackor.

Nöjda resenärer på slutet av sin resa.

En studieresa av det här slaget är ovärderlig. På väg hem peppade vi Theo att han ska ordna en liknade resa till Skottland hösten 2006 så vi får hålla tummarna för att det blir av. All kunskap, inspiration, erfarenhet, kontakter och gemensamma skratt räckte att leva på långt in i midvinternattens kalla lamningstimmar.

*Text & foto:
Emma Rosenmüller*

Tro´t om ni vill!

Ibland hör man historier som man inte vet om man ska tro på eller inte.

Följande lär ha utspelat sig på slakteriet i Linköping, det var på den tiden man inte hade någon ordning på hanteringen av slaktlamm. Tydligt fanns det bara några stora boxar till lamm, där man stoppade in lamm i ena änden och plockade ut dom till slakt i andra änden.

Nu var det som så att man behövde spara ett antal djur över natten för att kunna börja slakta tidigt morgonen därpå (den diskussionen känns synnerligen aktuell även idag). Sedan kom någon på den ljusa idén att även spara några djur över helgen för att snabbt komma igång på måndag morgon. Nu vet ju alla som någon gång hanterat får att det alltid finns individer som är experter på att hålla sig längst bak i gruppen och som därmed alltid kommer sist vid en förflyttning.

Historien berättar således att det fanns en tacka som lyckades överleva i slaktstallet under flera år genom att utnyttja detta system. Slutet för henne kom inte förrän slakteriet byggde om stallet och förbättrade sina rutiner!

Skröna eller sanning? Ja, bedöm själv!

Einar de Wit